

NIEUWSBRIEF

Peregrijn

vogelwerkgroep middenbrabant

december/januari/februari

nummer **39**

eindredactie jan van rijsewijk

steljevoor

Weer hebben nieuwe leden zich aangemeld. Enkelen stellen zich hier aan u voor.

Corine Goldschmidt

Beste mede vogelaars,

Mijn naam is **Corine Goldschmidt**, ik ben 58 jaar en woon met echtgenoot Sjef van der Steen al 26 jaar in Oisterwijk. Als kind raakte ik al in de ban van ransuilen toen ik op mijn zolderkamertje onder de rook van Amsterdam, huiswerk zat te maken en oog in oog zat met 28 ransuilen die roestten in de oude den in onze tuin, we zaten op gelijke hoogte. Dan ben je verkocht.

Een slechte gezondheid dwong mij een aantal jaren geleden te stoppen met dagelijkse tochten te paard door de natuur. Ik schafte een verrekijker aan om, waar ik niet bij kon komen, naar me toe te halen en zo raakte

ik verder in verwondering over het vogelleven. De combinatie goede ogen in de verte, al zonder kijker, en een behoorlijke dosis fanatisme om vooral het gedrag en de leefwijze van roofvogels te doorgronden, brengt mij met regelmaat tot mooie vondsten. Zo liep ik een paar jaar geleden op tegen een wespindiefjong op nest. Dat was een extra groot cadeau nadat ik had gelezen dat menig onderzoeker dagenlang in toppen van bomen wacht om glimpen van voedselvluchten op te vangen om zo bij benadering een wespindiefnest in kaart te brengen.

Inmiddels ben ik als vanzelf observant geworden van een slechtvalkenpaar dat zo aardig is geweest om plaats te nemen op de kerk waar wij vanuit onze tuin op kijken. Nooit heb ik kunnen vermoeden dat een onthoofde prooi op een torentje mij al tot grote vreugde stemt omdat dan duidelijk is dat 'er weer een geweest is'. Dan is het slechts wachten tot de slechtvalk komt ontbijten. Ondertussen ben ik in de antiquarische literatuur gedoken over deze geweldige roofvogel. Nu ben ik ook maar lid geworden van de VWG Midden Brabant omdat ik natuurbescherming een warm hart toedraag en de passie voor vogels wordt nog leuker als je het met andere liefhebbers kunt delen. Hartelijke groet en hopelijk tot ziens, Corine.

*Red: *Corine heeft aangeboden met enige regelmaat te schrijven over vogelzaken die ze zelf heeft meegemaakt. De bijbehorende foto's zijn ook door haar gemaakt. De eerste column lees je verderop in de Peregrijn*

Geert Jan Jansen

Hallo, mijn naam is **Geert-Jan Jansen**. Ik ben 50 jaar, meer dan 20 jaar getrouwd met Debby en ik heb 2 nog thuiswonende dochters. Ik woon al mijn hele leven in Tilburg en ben fulltime werkzaam als IT Consultant bij een bedrijf in het oosten van het land. Ik moet ook met enige regelmaat naar het buitenland voor mijn werk en komt het dus regelmatig voor dat ik weinig tijd heb voor mijn hobby's zoals wandelen/vogelen en tafeltennissen. Ik ben een beginnend vogelaar die al enkele jaren aan excursies deelneemt via de Vogelbescherming Nederland en ook regelmatig er zelf op uit gaat om

vogels te spotten en ook te fotograferen.

Ik neem deel aan de cursus van de vogelwerkgroep, die op 26-2-2018 van start zal gaan. Op deze manier wil ik meer kennis op doen van vogels en hun leefomgeving zodat ik ze makkelijker kan herkennen. Verder vind ik het ook prettig om in contact te komen met ervaren vogelliefhebbers om op deze wijze meer kennis te vergaren over de natuur en vogels in het bijzonder.

klapekstertelling

In het weekend van **15/17 december** en **16/18 februari** zijn de Landelijke klapekstertellingen geweest, georganiseerd door **Waarneming.nl**. Bepaalde gebieden konden vooraf geclaimd worden. Onze werkgroep claimde de Loonse en Drunense duinen.

- **Jan van Rijsewijk**

Afgelopen jaren is door een klein groepje in het gebied naar de klapekster gezocht. Meestal werd er slechts een exemplaar gezien. Daarom is besloten het grootser aan te pakken en het gebied te verdelen in 4 stukken. Het Hengstven in het oosten is erbij genomen omdat eerder ook daar een klapekster is waargenomen. Louis en Jan, Peer en Victor, Carel en Jan, Nico en Peter S. verzamelden zich 's morgens op de afgesproken plaatsen. Het waren twee prachtige ochtenden, windstil, rond het vriespunt en onbewolkt. Je let niet alleen op de klapekster maar er komen ook veel andere soorten in het vizier zoals:

Duinen; **kuifmees / kneu / gaai / grote bonte specht / kleine bonte specht / veldleeuwerik / sijs / barmsijs / pimpelmees / koolmees / kraai / merel / houtduif / torenvalk / boomklever / boomkruiper / spreeuw / houtsnip / blauwe kiekendief / boomleeuwerik en overvliegend nijlgans / grauwe gans / kramsvogel / kruisbek.**

Hengstven; **grauwe gans / nijlgans / krakeend / patrijs / slechtvalk / putter / veldleeuwerik / vink / zwarte specht / buizerd / boomleeuwerik / kramsvogel**
Het eerste weekend werden 2 klapeksters gespot. Het tweede weekend 1 klapekster. Met grote zekerheid kunnen we aannemen dat er zich deze winter **2 klapeksters** gevestigd hebben. De uitslag is doorgegeven aan Waarneming.nl.

*2 rode stippen geven de plaats aan waar op dezelfde tijd (het 1ste weekend) de klapeksters zijn waargenomen.

verslag hilver

Het verslag 'de Hilver' is klaar. Peer Busink heeft liefst 78 pagina's tekst en foto's verwerkt en samen brengen ze de resultaten van de inventarisaties in beeld.

Vanaf 2012 zijn in de heringerichte De Hilver door de provincie Noord-Brabant en door Peer broedvogel-territoriumkarteringen uitgevoerd. De provincie met quickscans tot 2015, Peer met elk jaar een verslag waarin op-, c.q. aanmerkingen stonden aangaande het beleid, die vervolgens met beleidsmedewerkers van betreffende tbo's besproken werden.

In 2016 en in 2017 werd het hele gebied nog eens geïnventariseerd door leden van onze

Vogelwerkgroep. Op de website van Vogelwerkgroep Midden-Brabant kun je het volledige verslag lezen.

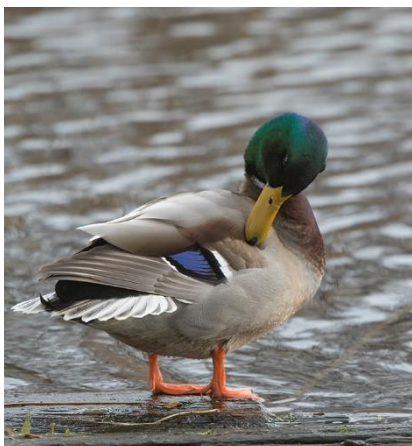
<https://www.vwgmiddenbrabant.nl/publicaties/rapporten-en-verslagen/>

wildeeend

- bron: Sovon

Uit de eerste resultaten van onderzoeker Erik Kleyheeg (Sovon-project) bleek dat vorig jaar de overleving van kuikens van wilde eenden 19 procent bedroeg. Dat is te weinig om de populatie wilde eenden, die in 25 jaar met 30 procent is afgenomen, in stand te houden. Er komt een vervolgonderzoek waarbij het van belang is om gezinnetjes wilde eenden enkele weken te volgen. Ook dit jaar doet men een beroep op iedereen daaraan mee te werken.

Het probleem voor de Nederlandse wilde eenden zit hem dus waarschijnlijk niet in afnemend nestsucces of een lagere kans op overleving. Dit maakt het volgens Sovon aannemelijk dat de mogelijke oorzaken van de achteruitgang inderdaad liggen in de kwetsbare kuikenfase. Problemen in deze periode hangen wellicht samen met veranderend voedselaanbod (al dan niet in samenhang met veranderend landgebruik) of een toegenomen predatiedruk door roofdieren. Dit vraagt om nader onderzoek.

De landelijk getelde aantallen nemen sinds ongeveer 2000 gaandeweg af. De oorzaak kan dus liggen in de afname van de eigen broedpopulatie, maar ook met een verschuiving van de winterspreiding binnen Europa. Door gemiddeld zachtere winters hebben Noord-Europese broedvogels vermoedelijk minder neiging om tot in Nederland te overwinteren. Het is van belang dat we de wilde eend blijven vermelden bij onze waarnemingen op Waarneming.nl.

Foto: Vogeldagboek.nl

mussenhotel

- Hannie Nelissen

Vorig jaar is er een nieuw soort mussenhotel ontwikkeld. De kast heeft een lage invliegopening en een soort 'terras' voor de ingang. Deze kast is meer gebaseerd op de natuurlijke manier van broeden onder de dakpannen. Volgens berichten lijkt het erop dat deze kasten succesvoller zijn dan de vroegere versie.

Door onze vogelwerkgroep zijn er een aantal kasten aangeschaft en onder geïnteresseerde leden van de vogelwerkgroep verspreid. Omdat wij blij zijn met onze samenwerking (gierzwaluwwerkgroep, uilenwerkgroep, trektellen etc) , willen we jullie de kans bieden deze kast via ons tegen het luttele bedrag van € 25 (kostprijs) aan te schaffen. De kast is ongeveer 130 x 25 x 15 cm en bevat 4 broedcompartimenten, ieder met eigen invliegopening. Op de foto is dit duidelijk te zien. De bovenkant van de kast krijgt nog een extra bekleding van bitumen. Om de kast makkelijk op te kunnen hangen zijn er 2 openingen in de achterwand gemaakt. Twee stevige haken zijn voldoende. We willen je wel vragen om ons op de hoogte te houden van het resultaat. Wordt de kast bezocht? Door welke soorten en vooral: broeden er huismussen in de kast? Ben je geïnteresseerd, stuur dan een mail naar Jan Op 't Hoog (jalt.hoog@home.nl). Wij nemen dan contact met je op.

column

- Corine Goldschmidt

Mijn jong

Twee zomers geleden zocht ik dagenlang naar een buizerdnest. Ik hielp een meer ervaren roofvogelaar om roofvogels in een bepaald gebied in kaart te brengen. Het baltsende paar hadden we al gezien maar hun nest nog niet gevonden. Wel een leeg buizerdnest. Op een dag zag en hoorde ik een adulte buizerd met twee jongen laag door dat gedeelte van het bos vliegen. Dat bracht me naar dat nest om te zien of het dan toch in gebruik was geweest. Geen sporen op de grond bij de stam van de boom. Ik keek omhoog en zag een imposante jonge vogel die zich over de rand van het nest naar beneden boog en mij recht aankeek. Wat zag ik? Dat vroeg hij zich ook af. Een jonge buizerd? Zo laat in het seizoen? Hebben die zo'n gele wassnavel? Ik had wel al jonge buizerds gezien en gehoord maar nooit van dit formaat. Er zat geen dons meer op maar een heus verenkleed, dit jong was de babyfase ver ontgroeid. Ik nam gepaste afstand van het nest, wilde de vogel niet verstoren, belde direct mijn collega roofvogelaar maar die was niet in de gelegenheid om te komen en de komende dagen ook niet. Ik vroeg of het misschien een wespindief kon zijn maar hij dacht van niet, gezien het verhaal, het nog missende nest, de buizerds met jongen die ik had zien vliegen, dit was misschien de jongste van het stel? Ik ging bijna elke dag kijken. Wat een imposant dier. Hij was stil. Te stil naar mijn zin. Hij leek me wel in een goede voedingstoestand. Iedere keer als ik kwam dan zat hij in hetzelfde hoekje van het grote nest. Ik ging op verschillende tijdstippen

kijken. Geen enkele keer zag ik een ouder aan komen vliegen. Wat had hij een eindeloos geduld. Het mijne werd behoorlijk op de proef gesteld. Ik maakte me zorgen en vroeg bij Natuurmonumenten na of er iemand was met verstand van jonge buizerds. Ik deed mijn verhaal aan een boswachter die iets soortgelijks had meegemaakt met een jonge boomvalk die op het nest met een poot zat vast geketend in een stuk prikkeldraad. Er moest maar iemand komen om in de boom te klimmen, nestcontrole te doen en het onfortuinlijke dier eventueel te bevrijden. Ik kreeg het telefoonnummer van iemand met ervaring en die letterlijk de boom in kon. Die kwam. Hij constateerde

onmiddellijk dat het hier een wespendifief betrof. Dus toch! Kernegezond, dat zag hij zo. Helaas al te oud om nog te ringen. De kans dat hij dan voortijdig het nest zou verlaten, was te groot. Het stille gedrag, ook van ouders die ik niet te zien kreeg was verklaard door de soort. Het was een

Foto: Corine Goldschmidt

bijzondere vondst. Vaak worden wespendifieven broedlocaties toch slechts bij benadering gevonden door kenners die hele dagen in boomtoppen vertoeven om prooi aanvoerende ouders in een bepaalde richting te zien vliegen. En ik liep er zomaar tegenaan. Ik zag 'mijn jong' gaan bewegen op en van het nest, ik trof hem op een ochtend aan in de boom naast de nestboom. Een dag later schrok ik toen ik vanuit de verte een adulte, grote vogel op het nest zag, niet het chocoladebruine jong maar een lichter en duidelijk volwassen exemplaar die aan het eten was. Even was ik bang dat een havik zich tegoed deed aan de wespendifief. Pas toen hij weg vloog, laag door het bos, zag ik dat het een adulte wespendifief was. De volgende dag zag ik 'mijn jong' vertrekken, succesvol uitvliegen. De dagen erna zag en hoorde ik hem samen met een ouder over het nestgebied vliegen. Twee maanden later stond ik in de heuvels aan de Spaanse kust waar honderden roofvogels zich verzamelden alvorens over te steken naar Gibraltar. De harde wind blies mij bijna omver, mijn verrekijker stil houden viel niet mee. Er vloog een wespendifief tussen. Wat een machtig gezicht hem daar de oversteek te zien maken, om een stukje mee te maken van die enorme reis. Dank 'mijn jong' voor deze leerschool. Ik zal nooit meer twijfelen als ik een wespendifief zie.

vogelfotografie

Binnenkort kunnen we weer gaan genieten van een lekker lenteweertje. Van groene knoppen en bloesems op bomen en struiken, de eerste zomervogels die ons werkgebied uitkiezen om voor nageslacht te zorgen.

We trekken er dan weer op uit met de verrekijker en.....met de camera! Er zijn n.l. leden die er voor kiezen om ook met de camera soorten dicht bij te halen en daarmee meteen vast te leggen. Het is te vroeg om een fotowerkgroep te beginnen maar een clubwedstrijd kunnen we er wel van maken. Stuur daarom maximaal 5 foto's op waarvan jij denkt dat ze in aanmerking kunnen komen voor een waardering.

In de volgende Peregrijn nr.40 van eind mei verschijnen de foto's. Een deskundige jury zal deze beoordelen en de winnende foto bekendmaken. Succes!

- Stuur 5 van je beste foto's.
- Foto's moeten gemaakt zijn tussen 1 maart en 15 mei 2018.
- Type camera doet er niet toe.
- Formaat JPG/JPEG, GIF, PNG en BMP.
- Sturen in een aparte bijlage naar vogelwerkgroepmiddenbrabant@gmail.com

jaarprogramma

▪ bestuur

Er wordt achter de schermen hard gewerkt om onze leden een mooi programma voor 2018 aan te bieden. Zo zijn er nogal wat activiteiten binnen onze werkgroep. De website wordt een steeds belangrijker communicatiemiddel. We willen daarom iedereen op het *Jaarprogramma* wijzen en hier regelmatig in te kijken. Je vindt het links op de *homepagina* van onze website. Interessante lezingen, belangrijke data's en excursies staan er in vermeld.

